

16 Μαρτίου 2017

Νηστεία: Γιατί ελιές κι όχι λάδι; Γιατί το γάλα κι όχι το κρέας;

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

«Τώρα πού μπήκαμε στην περίοδο της νηστείας έχω, μαζί με άλλους, δύο απορίες.

Η πρώτη έχει σχέση με την εβδομάδα της Τυροφάγου:

Γιατί επιτρέπεται το γάλα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα και δεν επιτρέπεται το κρέας;

Απαγορεύονται τα κοτόπουλα και επιτρέπονται τα αυγά. Η δεύτερη. Γιατί στον καιρό της Μ. Τεσσαρακοστής δεν τρώμε ψάρια και τρώμε τα «θαλασσινά» και το χαβιάρι ή μερικές φορές τρώμε ελιές και όχι λάδι;»

Εύστοχη απάντηση και στά δύο ερωτήματα έχει δώσει ο άγιος Αθανάσιος ο Πάριος, μεγάλος διδάσκαλος της Εκκλησίας. Γράφει σ' ένα γιάτρο:

«Κατηγορείς τον φίλο σου επειδή την εβδομάδα της Τυρινής τρώγει αυγά δεν τρώγει όμως την κότταν πού γεννά τα αυγά... Αλλά ποια σύγκρισις ημπορεί να γίνη μεταξύ του αυγού, πού δεν είναι ζώον και της κόττας, πού είναι ζώον; Το αυγό είναι πολύ κατώτερον από την όρνιθα. Και ως απόδειξιν επικαλούμαι την δικήν σας γνώμην, δηλαδή την γνώμη των ιατρών. Εις όσους είναι άρρωστοι και αρχίζουν να εισέρχωνται εις το στάδιον της αναρρώσεως ορίζετε ως τροφήν τα μικρά και τρυφερά κοττόπουλα και όχι μίαν μεστωμένην όρνιθα. Διά ποίον λόγον τό κάμνετε αυτό; Διότι, λέγετε, τό παχύ και λιπαρόν φαγητόν θα βλάβη αυτόν πού τώρα αρχίζει να συνέρχεται από την ασθένειάν του, επειδή ο στόμαχός του δεν έχει ακόμη την δύναμιν να δεχθή και να χωνεύση βαρείας τροφάς.

Αφού λοιπόν υπάρχει διαφορά μεταξύ μικρού κοττόπουλου και μεγάλης κόττας και τό κοττόπουλον είναι ως τροφή πολύ κατώτερον εις δύναμιν από την κότταν και ουδείς ιατρός είπε ποτέ ότι αυγό, κοττόπουλον, κόττα είναι ομοία τροφή και εξ ίσου κατάλληλος διά τούς ασθενείς, δεν είναι φανερόν ότι ανοήτως μάς κατηγορούν διατί τρώγομεν αυγά και όχι όρνιθας;... Μάς κατηγορούν ακόμη διατί τρώγομεν ελαίας, όχι όμως και έλαιον, ενώ μέσα εις τα ελαίας υπάρχει έλαιον. Αλλά και μέσα εις τα σταφύλια υπάρχει οίνος. Όσα όμως σταφύλια άν φάγωμεν δεν πρόκειται να μεθύσωμεν` τό πολύ πολύ να βαρυστομαχιάσωμεν...».

Άλλωστε οι ελιές αποτελούν ξηροφαγία. Τρώγονται, δηλαδή ως καρπός με ψωμί και ξηρούς καρπούς σέ καιρό αυστηρής νηστείας, ενώ τό λάδι αφορά στά φαγητά - πολυάριθμα και νοστιμώτατα - πού παρασκευάζονται μέ τό λάδι. Για τα πανάκριβα θαλασσινά και τό χαβιάρι δεν θά μπορούσε κανείς να κάνη λόγο. Αποτελούν παρωδία νηστείας.

Ο θεσμός τής νηστείας έχει μεγάλο πλάτος και βάθος και δέν περιορίζεται μονάχα στή χύτρα μας. Έχει βαθύ πνευματικό περιεχόμενο. Για τόν πνευματικό σκοπό τής νηστείας γράφει στήν «Επί τού Όρους Ομιλία» ο αείμνηστος π. Σεραφείμ Παπακώστας τα εξής:

«Η νηστεία είναι σπουδαίο μέσο επιβολής επί τού εαυτού μας και κυριαρχίας επί επιθυμιών τού σώματος, πού δύνανται νά οδηγήσουν εις πάσαν αμαρτίαν... Η νηστεία είναι επίσης σπουδαία άσκησις και γυμνασία, διά νά αποκόπτη ο Χριστιανός τό ίδιον θέλημα, να ταπεινώνεται, νά υπακούη, να πειθαρχή εις ανωτέραν αυθεντίαν, και δή εις τόν Θεόν και τήν Εκκλησίαν... Ακόμη βοηθεί τόν Χριστιανόν αφ' ενός νά επιμένη και προσκαρτερή εις τήν προσευχήν, διότι κάμνει τόν νούν καθαρώτερον και προσεκτικώτερον... Αφ' ετέρου δέ βοηθεί εις τήν ελεημοσύνην...», όταν φυσικά κάνουμε οικονομία μέ τή νηστεία.

Σχετική είναι και μιά άλλη επιγραμματική διατύπωση: «Ου τό βραδυφαγήσαι τούτο μόνον νηστεία εστίν, αλλά και τό βραχυφαγήσαι και τό μή ποικιλοφαγήσαι». Συμπληρωματική και η παρακάτω φράση: «Άσκησίς εστι τράπεζα εν μονοειδή τροφή συνισταμένη». Δέν αρκεί, δηλαδή, μονάχα νά περιμένης τό βράδυ για φαγητό. Πρέπει και η τροφή νά είναι μετρημένη. Και προπάντων όχι πολυδάπανες νηστίσιμες ποικιλίες, πού είναι παρωδία και εμπαιγμός τής νηστείας.

Σ' αυτό τό σημείο ιδιαίτερα επιμένει ο λόγος τού Θεού και η πατερική σοφία. Η νηστεία δέν είναι ένας ξηρός τύπος. Είναι προπάντων διάθεση ψυχική. Συνδυάζεται πάντα μέ τίς άλλες αρετές, τήν εγκράτεια, τήν προσευχή, τη φιλανθρωπία. «Τιμή νηστείας ου σιτίων αποχή, αλλά αμαρτημάτων αναχώρησις» τονίζει ο ιερός Χρυσόστομος.

Η νηστεία μάλιστα πρέπει νά είναι έκφραση ειλικρινούς μετανοίας, χωρίς τήν οποία τίποτα δέν μάς ωφελεί. Ίσα-ίσα μπορεί νά μάς παραπλανά και νά μάς δημιουργή τήν ψευδαίσθηση τής πνευματικής αυταρκειάς. Μάς τό υπογραμμίζει τόσο καθαρά ο Θεός μέ τό στόμα τού προφήτου Ησαΐα. Η γλώσσα πού χρησιμοποιεί ο φλογερός προφήτης εξ ονόματος τού Θεού, είναι πολύ σκληρή, αλλά και αφυπνιστική. Στηλιτεύει τόν ύπουλο πειρασμό τής αποκοιμιστικής τυπολατρίας, στόν οποίο μπορεί νά καταντήση η νηστεία (Ησ. α' 13, νη' 3-7).

«Μήν περιορίζης τό καλό τής νηστείας μονάχα στήν αποχή από τά φαγητά. Νηστεία αληθινή είναι η αποξένωση από τίς κακίες», τονίζει ο υμνητής τής νηστείας ο Μ. Βασίλειος.

*ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Β. ΜΕΛΕΤΗ
«ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ ΣΤΟΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟ» ΤΟΜΟΣ Α΄ Σελ. 273-275

Πηγή: vimaorthodoxias.gr